NORAKSTS
Lieta Nr.A420581010
A01875-11/39

**SPRIEDUMS**
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2011.gada 28.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis S.Linkevičs

piedaloties pieteicējam *R.I.*,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvēm *O.K.* un *N.K.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu *R.I.* pieteikumā par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2010.gada 18.janvāra lēmuma Nr.1/12-I/5768 atcelšanu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieks 2010.gada 18.janvārī pieņēma lēmumu Nr.1/12-I/5768 (turpmāk arī Lēmums), ar kuru atstāts negrozīts Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2009.gada 30.novembra lēmums par *R.I.* piemēroto sodu – ievietošana soda izolatorā uz piecpadsmit diennaktīm (turpmāk arī sākotnējais lēmums).

[2] 2010.gada 8.februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *R.I.* (turpmāk arī pieteicējs) pieteikums par Ieslodzījuma vietu pārvaldes (turpmāk arī atbildētāja) priekšnieka 2010.gada 18.janvāra lēmuma Nr.1/12-I/5768 atcelšanu.

[3] 2010.gada 21.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Ieslodzījuma vietu pārvaldes rakstveida paskaidrojums par pieteikumu. Atbildētāja norāda, ka pieteikums nav pamatots, paskaidrojot tālāk minēto.

[3.1] 2009.gada 17.decembrī Pārvaldē tika saņemts no Specializētās vairāku nozaru prokuratūras pārsūtīts pieteicēja 2009.gada 10.decembra iesniegums (Reģ.Nr. 1/5768), kurā pieteicējs apstrīdēja Daugavgrīvas cietumā 2009.gada 30.novembrī pieteicējam piemēroto disciplinārsodu.

Iepazīstoties ar pieteicēja iesnieguma saturu, Pārvalde konstatēja, ka pieteicējs savā iesniegumā faktiski apstrīdēja Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2009.gada 30.novembra lēmumu par soda piemērošanu sakarā ar soda izciešanas režīma pārkāpumu, ar kuru pieteicējam tika piemērots disciplinārsods - ievietot soda izolatorā uz 15 diennaktīm.

Izskatot pieteicēja minēto iesniegumu, Pārvalde veica pārbaudi, pieprasot no Daugavgrīvas cietuma administrācijas minētās disciplināri ietas materiālus. No saņemtajiem materiāliem Pārvalde noskaidroja, ka 2009.gada 30.novembrī Daugavgrīvas cietuma amatpersona noformēja ziņojumu par ieslodzītā disciplīnas pārkāpumu Nr.365/D, kurā norādīts, ka 2009.gada 30.novembrī plkst. 21:40 pieteicējs, atrodoties kamerā Nr.*/kameras numurs/*, izraisīja konflikta situāciju ar kameras biedru un iesita pa seju notiesātajam *H.B.*. Uz Daugavgrīvas cietuma amatpersonas likumīgām prasībām pārtraukt konflikta situāciju pieteicējs nereaģēja. Ar savu rīcību pieteicējs pārkāpa Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" (turpmāk - Noteikumi) 44.9 un 45.11 apakšpunktu prasības.

[3.2] Noteikumu 44.9 apakšpunkts noteic, ka notiesātajiem ir pienākums izpildīt brīvības atņemšanas iestādes darbinieku likumīgās prasības. Savukārt saskaņā ar

Noteikumu 45.11 apakšpunktu, notiesātajiem ir aizliegts tīši kaitēt savai vai citu notiesāto veselībai.

Par minēto disciplīnas pārkāpumu pieteicējam ar Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2009.gada 30.novembra lēmumu par soda piemērošanu notiesātajam tika piemērots disciplinārsods — ievietot soda izolatorā uz 15 diennaktīm.

[3.3] Pārvalde, izvērtējot piemērota disciplinārsoda pamatotību un samērīgumu, ņēma vērā disciplinārlietas esošu informāciju un materiālus. Proti, kā izriet no disciplinārlietā esoša notiesātā *H.B.*, ar kuru pieteicējs izraisīja konflikta situāciju, 2009.gada 01.decembra paskaidrojuma, 2009.gada 30.novembrī dienas laikā pieteicējs ar *H.B.* vairākkārt strīdējies. Kā rezultātā, uzreiz pēc vakara skaitliskās pārbaudes pieteicējs iesita *H.B.* pa seju Daugavgrīvas cietuma amatpersonas acu priekšā.

Bez tam, kā izriet no Daugavgrīvas cietuma Dežūrdaļas cietuma priekšnieka dežurējoša palīga 2009.gada 30.novembra ziņojuma, 2009.gada 30.novembrī plkst. 21:40 pieteicējs, atrodoties kamerā Nr.*/kameras numurs/*, izraisīja konflikta situāciju un iesita pa seju *H.B.* Lai nepieļautu konflikta situācijas turpinājumu, pieteicējs tika izolēts un ievietots soda izolatorā.

Tādējādi, ņemot vērā konflikta situācijā iesaistītā (cietušā) *H.B.* paskaidrojumu un Daugavgrīvas cietuma amatpersonas ziņojumu, kā arī ziņojumā par ieslodzītā disciplīnas pārkāpumu norādīto informāciju, Pārvalde secināja, ka pieteicēja pieļautā disciplīnas pārkāpuma fakts ir pierādīts ar lietā esošajiem materiāliem un Pārvaldei nav pamata apšaubīt faktu, ka pieteicējs bija iesaistīts konkrētajā konflikta situācijā un pieļāvis minēto disciplīnas pārkāpumu.

[3.4] Latvijas Sodu izpildes kodeksa (turpmāk - Kodekss) 70.panta pirmā daļa noteic kādus sodus var uzlikt notiesātajiem par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu. Proti, Kodeksa 70.panta pirmās daļas 6.punkts noteic, ka par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu notiesātos var ievietot soda izolatorā līdz 15 diennaktīm. Savukārt, Kodeksa 70.panta trešā daļa noteic, ka soda izolatorā var ievietot tikai notiesātos, kuri izdarījuši rupjus vai sistemātiskus soda izciešanas režīma pārkāpumus. Saskaņā ar Kodeksa 70.panta ceturto daļu, par rupjiem soda izciešanas režīma pārkāpumiem tiek uzskatāma fiziskā pretošanās iestādes darbiniekiem vai viņu cieņas un goda aizskaršana; citu notiesāto fiziska iespaidošana vai citāda veida pazemošana; alkohola, narkotisko vai psihotropo vielu lietošana, glabāšana, izplatīšana; atteikšanās no apsekošanas, kuras mērķis ir konstatēt, vai notiesātais ir lietojis alkoholu, narkotiskās vai psihotropās vielas; piedalīšanās kāršu spēlē vai citā azartspēlē, lai iegūtu materiālu vai citu labumu, un vinnesta izspiešana; atteikšanās izpildīt iestādes darbinieku likumīgu prasību; notiesāto grupējumu organizēšana un piedalīšanas tajos, lai pretotos cietuma administrācijas likumīgai rīcībai vai pakļautu sev citus notiesātos; citu notiesāto kūdīšana uz pārkāpumiem; mobilā telefona, tā sastāvdaļu un SIM kartes lietošana un glabāšana (izņemot atklātos cietumus); cietuma īpašuma tīša bojāšana; atklātā cietuma teritorijas patvaļīga atstāšana. Savukārt, par sistemātiskiem soda izciešanas režīma pārkāpumiem, pamatojoties uz Kodeksa 70.panta piekto daļu, uzskatāmi brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumu pārkāpumi, kas izdarīti divas vai vairākas reizes pēdējā pusgada laikā.

[3.5] Tādējādi, lai noskaidrotu vai pieteicējs tika pamatoti ievietots soda izolatorā un uzliktais disciplinārsods ir samērīgs izdarītajam disciplīnas pārkāpumam, jākonstatē, ka pieteicējs pieļāvis rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu un/vai sistemātiski pārkāpa brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumus. Ņemot vērā, ka pieteicēja 2009.gada 10.decembra iesnieguma izskatīšanas laikā un tajā minēto apstākļu pārbaudes gaitā tika noskaidrots un ar disciplinārlietas materiālos esošajiem pierādījumiem tika pieradīts, ka pieteicējs, sastrīdoties ar savu kameras biedru *H.B.*, iesita viņam pa seju, tas ir, fiziski iespaidoja savu kameras biedru. Tādējādi, pieteicējs pieļāva Kodeksa 70.panta

ceturtās daļas 2.punktā noteikto rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu. Bez tam, no disciplinārlietas materiāliem izriet, ka pieteicējs iepriekš pieļāvis 45 disciplīnas pārkāpumus, no kuriem 31 disciplinārsods uz pieteicēja iesnieguma izskatīšanas brīdi bija spēkā. Pēdējo disciplīnas pārkāpumu, pirms 2009.gada 30.novembrī pieļautā disciplīnas pārkāpuma, pieteicējs pieļāva 2009.gada 30.septembrī - izraisīja konflikta situāciju ar ēdiena dalītāju. Līdz ar to, var secināt, ka pieteicējs sistemātiski pieļauj soda izciešanas režīma pārkāpumus.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem motīviem. Papildus paskaidroja, ka viņam nepatika ieslodzītais *H.B.*, jo viņš bija apcietināts par citu noziedzīgu nodarījumu, pēc cita panta.

[5] Atbildētājas pārstāves tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos tiesai norādīto argumentu pamata.

**Motīvu daļa**

[6] Pārbaudījusi lietā esošos materiālus, noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un ir noraidāms.

[7] No lietas materiāliem tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus:

[7.1] Daugavgrīvas cietuma uzrauga 2009.gada 30.novembra ziņojumā norādīts, ka pieteicējs kamerā Nr.*/kameras numurs/* izraisījis konfliktsituāciju ar notiesāto *H.B.*, kā arī fiziski iespaidojis (iesita ar roku pa seju), ar ko pārkāpa Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" (turpmāk –Noteikumi Nr.423) 45.11. un 44.9.punkta prasības (*lietas 33.lapa*).

[7.2] 2009.gada 30.novembra ziņojumā Daugavgrīvas cietuma Dežūrdaļas cietuma dežūrējošais palīgs norāda, ka 2009.gada 30.novembrī plkst. 21:40 pieteicējs, atrodoties kamerā Nr.*/kameras numurs/*, izraisīja konflikta situāciju un iesita pa seju *H.B.* Lai nepieļautu konflikta situācijas turpinājumu, pieteicējs tika izolēts un ievietots soda izolatorā (*lietas 36.lapa*).

[7.3] 2009.gada 1.decembrī notiesātais *H.B.* paskaidrojumā norāda, ka, 2009.gada 30.novembrī dienas laikā bija vairākkārt sastrīdējies ar *R.I.* Vakarā, maiņas priekšnieka klātbūtnē, *R.I.* iesita pa seju, par ko tika ievietots soda izolatorā. Pretenziju pret *R.I.* nav (*lietas 35.lapa*).

[7.4] 2009.gada 30.novembrī Daugavgrīvas cietuma priekšnieks *R.I.* piemēroja disciplinārsodu - ievietošana soda izolatorā uz piecpadsmit diennaktīm. Pieteicējs lēmumu attiecās parakstīt (*lietas 31.lapa*).

[7.5] Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieks 2010.gada 18.janvārī pieņēma lēmumu Nr.1/12-I/5768, ar kuru atstāts negrozīts Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2009.gada 30.novembra lēmums par *R.I.* piemēroto sodu – ievietošana soda izolatorā uz piecpadsmit diennaktīm (*lietas 5.lapa*).

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk –APL) 70.panta trešo daļu administratīvais akts ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu.

Tiesa konstatē, ka pieņemtais sākotnējais lēmums par disciplinārsoda piemērošanu ir spēku zaudējis administratīvais akts, jo lēmums ir izpildīts, proti, pieteicējs piespriesto disciplinārsodu ir izcietis.

Tiesa konstatē, ka savā pieteikumā pieteicējs ir ietvēris prasījumu par lēmuma par disciplinārsodu piemērošanu atcelšanu. Ņemot vērā faktu, ka tiesa nevar atcelt lēmumu, kas ir zaudējis spēku, tiesa uzskata, ka ir pamats izvērtēt lēmuma par disciplinārsoda piemērošanu tiesiskumu. Tiesa norāda, ka objektīvu apstākļu dēļ nav iespējams lemt par lēmuma par disciplinārsodu piemērošanu atcelšanu, jo sākotnējais lēmums ir izpildīts.

Turklāt, gan pārbaudot lēmuma par disciplinārsoda piemērošanu atcelšanas nepieciešamību, gan izvērtējot tā prettiesiskumu, tiesai ir jāpārbauda lēmuma par disciplinārsoda piemērošanu tiesiskums, tātad pārbaudes priekšmets ir identisks, līdz ar to prasījuma robežas netiek pārsniegtas.

[9] Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa (turpmāk – LSIK) 9.pantu personām, kuras izcieš sodu, ir likumos noteiktie pienākumi un tiesības ar ierobežojumiem, ko likumi paredz notiesātajiem, kā arī ar tādiem ierobežojumiem, kas izriet no tiesas sprieduma un režīma, kādu attiecīgā soda veida izciešanai nosaka šis kodekss. LSIK 41.panta pirmajā daļā noteikts – režīma pamatnoteikumi brīvības atņemšanas iestādēs uzliek pienākumu notiesātajiem bez ierunām precīzi izpildīt viņiem noteiktos pienākumus. No šīs tiesību normas izriet tieša prasība notiesātajiem īpaši ievērot režīma noteikumus, kas paredzēti LSIK, Noteikumos Nr.423 un brīvības atņemšanas iestāžu priekšnieka izdotajos iekšējos normatīvos aktus. No minētajām tiesību normām ir secināms, ka notiesātajiem brīvības atņemšanas iestādēs ir noteikts īpašs režīms, kura nodrošināšanas viena no pamatprasībām ir notiesātajiem noteikto pienākumu precīza un bezierunu izpilde.

Tādējādi tiesai ir jānoskaidro vai pieteicējs ar savu rīcību ir vai nav izpildījis viņam noteiktos pienākumus.

[10] Izvērtējot piemērotā disciplinārsoda lietderību, tiesa secina, ka pieteicējam par 2009.gada 30.novembrī konstatēto pārkāpumu, saskaņā ar LSIK 70.panta pirmās daļas 6.punktu ir piemērots pēc smaguma pakāpes smagākais sods – ievietošana soda izolatorā uz 15 diennaktīm.

Daugavgrīvas cietuma priekšnieka 2009.gada 30.novembra lēmums pamatots ar Noteikumu Nr.423 45.11. un 44.9.punktu.

Noteikumu Nr.423 45.11.punkts noteic, ka notiesātajiem ir aizliegts tīši kaitēt savai vai citu notiesāto veselībai. Savukārt Noteikumu Nr.423 44.9.punkts noteic, ka notiesātajiem ir pienākums izpildīt brīvības atņemšanas iestādes darbinieku likumīgās prasības.

Līdz ar to tiesai ir jāvērtē lietā esošie pierādījumi, pamatojoties uz kuriem pieteicējs atzīts par vainojamu pārkāpuma izdarīšanā un pieteicējam piemērots disciplinārsods – ievietošana soda izolatorā uz 15 diennaktīm.

[11] Lietā nepastāv strīds par to, ka ziņojumā fiksētajā laikā kamerā Nr.*/kameras numurs/* bija konfliktsituācija starp pieteicēju un notiesāto *H.B.*

Lietā pastāv strīds par to, vai, piemērojot disciplinārsodu, iestāde ir objektīvi izvērtējusi lietas apstākļus, līdz ar to vai pieteicējam piemērotais disciplinārsods ir atzīstams par pamatotu un likumīgu.

Tiesas sēdē pieteicējs atzina, ka ir iesitis *H.B.*, to darījis, lai *H.B.* pārvestu uz citu kameru, jo *H.B.* pieteicējam nepatika, jo viņš bija apcietināts par citu noziedzīgu nodarījumu, pēc cita panta. Un vispār pieteicējs cerēja, ka tiks ierosināts kriminālprocess un pieteicējam tiks pagarināts ieslodzījuma laiks.

[12] Lēmums par disciplinārsoda piemērošanu pamatots ar 2009.gada 30.novembra uzrauga ziņojumu par ieslodzītā disciplīnas pārkāpumu, kurā norādīts, ka 2009.gada 30.novembrī plkst. 21:40 pieteicējs, atrodoties kamerā Nr.*/kameras numurs/*, izraisīja konflikta situāciju ar kameras biedru un iesita pa seju notiesātajam *H.B.* Uz Daugavgrīvas cietuma amatpersonas likumīgām prasībām pārtraukt konflikta situāciju pieteicējs nereaģēja. Ar savu rīcību pieteicējs pārkāpa Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 ,,Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" (turpmāk - Noteikumi) 44.9 un 45.11 apakšpunktu prasības.

Izvērtējot ziņojumu par notiesātā disciplīnas pārkāpumu, tiesa konstatē, ka tajā identificēta pārkāpumu izdarījusī persona, laiks, kad pārkāpums izdarīts, tā būtība un normatīvā akta punkts, kura prasības pārkāptas.

[13] Noteikumu Nr.423 85.punkts noteic, ka brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks notiesātajiem disciplinārsodu uzliek ar rakstisku lēmumu (15.pielikums).

Tiesa konstatē, ka lēmums par disciplinārsoda piemērošanu ir pieņemts rakstveidā pēc Noteikumu Nr.423 15.pielikumā noteiktā parauga. Lēmums satur pārkāpuma būtību, norādi, ka pieteicējs atteicies no paskaidrojumu sniegšanas, piemēroto disciplinārsodu, atzīmi par ievietošanas soda izolatorā laiku, atzīmi, ka notiesātais atteicās lēmumu parakstīt, ka ir iepazīstināts ar minēto lēmumu. Tiesas ieskatā ir veikti lietderības apsvērumi par piemērojamā disciplinārsoda veidu un bargumu. Proti, ka pieteicēja izdarītais disciplinārpārkāpums atbilstoši LSIK 70.panta ceturtās daļas 2.punktam ir rupjš soda izciešanas režīma noteikumu pārkāpums, ka pieteicējs iepriekš ir pieļāvis 45 režīma pārkāpumus. Lēmumā par disciplinārsoda piemērošanu ir ņemts vērā, ka persona ir iepriekš disciplināri sodīta, kādos apstākļos pārkāpums izdarīts, notiesātā uzvedība pirms pārkāpuma, agrāk uzlikto sodu skaits un raksturs.

[14] Ievērojot iepriekš minēto, tiesa secina, ka lēmums par pieteicēja disciplinārsodīšanu ir pieņemts pamatoti, uzliktais sods atbilst notiesātā izdarītā pārkāpuma smagumam un raksturam.

[15] Atbilstoši APL 124.panta pirmajai daļai par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā maksā valsts nodevu Ls 20 apmērā. Savukārt APL 126.panta trešā daļa noteic, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā (..).

Ar tiesneša 2010.gada 19.marta lēmumu pieteicējs pilnīgi atbrīvots no valsts nodevas samaksas par pieteikuma iesniegšanu tiesā. Ievērojot, ka pieteikums tiek noraidīts, pieteicējam ir uzliekams pienākums atmaksāt valsts nodevu pilnā apmērā –Ls 20.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta trešo daļu, 246.-251.pantu, 289.pantu un 329.panta pirmo daļu, Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta piekto daļu tiesa

**nosprieda:**

**noraidīt** *R.I.* pieteikumu par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2010.gada 18.janvāra lēmuma Nr.1/12-I/5768 atzīšanu par prettiesisku.

Uzlikt par pienākumu *R.I.* atmaksāt valstij valsts nodevu Ls 20 /divdesmit latu/ apmērā triju mēnešu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt trīsdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) S.Linkevičs

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis _____ S.Linkevičs
Rēzeknē, 2011.gada 28.aprīlī.